

Warszawa, dnia 15 grudnia 2022 r.

**APEL IZB GOSPODARCZYCH
ZRZESZAJĄCYCH NADAWCÓW I OPERATORÓW BRANŻY MEDIÓW I TELEKOMUNIKACJI
W SPRAWIE ZMIAN DO USTAWY O RADIOFONII I TELEWIZJI, TZW. LEX PILOT**

Jako reprezentanci przedsiębiorców: nadawców prywatnych i operatorów, którzy zbudowali jeden z najbardziej konkurencyjnych oraz różnorodnych rynków telewizyjnych w Europie i którzy od ponad trzech dekad inwestują w jakość i wybór dla polskiego widza, stanowczo sprzeciwiamy się dalszemu procedowaniu zmian do ustawy o radiofonii i telewizji, włączonych bez konsultacji publicznych do projektu ustawy wprowadzającej Prawo Komunikacji Elektronicznej¹ (wPKE) tzw. Lex Pilot (druk sejmowy nr [2862](#)).

Projektowane zmiany głęboko ingerują w swobodę działalności gospodarczej i modele biznesowe, które stoją za dotychczasowym sukcesem polskiego rynku medialnego, wyznaczając nierynkowe i arbitralnie zdefiniowane zasady współpracy między przedsiębiorcami, budowania ofert oraz dystrybucji treści do klientów, które albo nie wynikają z Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej albo są z nimi sprzeczne. Proponowane przepisy to rewolucja w zasadach funkcjonowania rynku rozprowadzania programów oraz cios w różnorodność, wybór i dostęp do bogatych treści w języku polskim, na którym stracą nie tylko nadawcy, operatorzy i twórcy, ale przede wszystkim polscy widzowie.

Apelujemy o wstrzymanie prac nad tymi szkodliwymi regulacjami, które w istocie ograniczą konkurencję i osłabią polski rynek telewizyjny.

Tego typu propozycje wymagają przeprowadzenia poważnej debaty publicznej z wszystkimi zainteresowanymi stronami, rzetelnego procesu konsultacji oraz głębokiej analizy skutków wejścia ich w życie, a nie legislacyjnej wrzutki na ostatnim etapie prac rządowych. Nie znajdujemy żadnego uzasadnienia ani nadzwyczajnych okoliczności dla konieczności prowadzenia tych prac w tak nietransparentnym trybie.

W naszej ocenie, obecna propozycja narusza podstawowe zasady procesu legislacyjnego, w tym przede wszystkim:

- 1) **Brak konsultacji społecznych.** Projektowane przepisy art. 43 oraz 44c-44d uRTV nie były przedmiotem konsultacji z żadną z grup uczestników rynku rozprowadzania programów. Rozwiązań nie konsultowano z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, nadawcami programów czy też organizacjami ochrony konsumentów. Stanowi to naruszenie przede wszystkim § 48 ust. 2 pkt 2) Regulaminu Prac Rady Ministrów² oraz §1 ust. 1 pkt 5) Zasad techniki prawodawczej³.
- 2) **Brak określenia skutków regulacji (OSR).** Pomimo iż projektowane zmiany zmienią niemal całkowicie zasady działania na rynku rozprowadzania programów, nie wykonano OSR projektowanych rozwiązań. Twórcy projektu nie uwzględnili kosztów wdrożenia obowiązków

¹ Mowa tutaj o art. 10 pkt 8) i 9) projektu z dnia 17 listopada 2022 r. ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej.

² Uchwała nr 190 Rady Ministrów Regulamin Prac Rady Ministrów.

³ Załącznik do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U.2016.283 t.j. z dnia 2016.03.07).

przez przedsiębiorców, ani skutków całkowitej zmiany ofert detalicznych, potrzeby renegotjacji umów, ryzyka utraty przez abonentów dostępu do programów, skutków zawężenia zakresu must-carry/must-offer dla rynku uzyskiwania licencji na te programy czy wpływu zmian na obecne umowy abonenckie i modele biznesowe nadawców i operatorów. Brak OSR stanowi naruszenie § 28 ust. 2 Regulaminu Prac Rady Ministrów oraz §1 ust. 1 pkt 4) Zasad techniki prawodawczej.

- 3) **Brak vacatio legis odpowiedniego do zakresu zmian.** Opisane wyżej skutki projektowanej regulacji dla zasad funkcjonowania rynku rozprowadzania programów wymagają znacznie dłuższego vacatio legis, niż planowane 6 miesięcy od ogłoszenia ustawy. Zmiany wymuszają m.in. wdrożenie nowych modeli biznesowych, renegotjację kontraktów, wdrożenie nowych technologii czy konieczność zredefiniowania ofert i umów z klientami, przy jednoczesnym braku równych zasad gry dla wszystkich uczestników rynku.
- 4) **Naruszenie zasady zaufania do państwa i prawa, brak pewności prawa i zasad regulacji.** Brak zapisów stabilizujących umowy abonenckie zawarte przed wejściem w życie zmian. W tym zakresie utrata dostępności niektórych programów lub zmienione warunki licencyjne ich rozprowadzania będą skutkiem zmiany prawa, których operatorzy nie mogli przewidzieć i skutkami których nie powinni być obciążani. Okoliczności opisane w pkt 3) i 4) naruszają zasadę państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji⁴.
- 5) **Zamieszczenie w ustawie wprowadzającej PKE zmian całkowicie niezwiązanych z jej zakresem przedmiotowym, tj. zmian niezwiązanych z wdrożeniem regulacji PKE.** Temat niektórych projektowanych zmian nie służy ani wprowadzeniu przepisów PKE, ani implementacji Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej (EKŁE). Własna inicjatywa ustawodawcza Państwa Polskiego powinna być rozpatrywana wyłącznie w ramach ustawy zmieniającej uRTV. Powyższa okoliczność sprawia, że doszło do naruszenia §3 ust. 2 i 3 Zasad techniki prawodawczej.
- 6) **Wymóg notyfikacji technicznej.** Projektowane zmiany wprowadzają regulacje dotyczące świadczenia usług, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych. Nie tylko usług uzupełniających programy (które mają być objęte obowiązkiem rozprowadzania), ale także usług w postaci różnych form rozprowadzania (które mają objąć określone programy). Z uwagi na fakt, że przepisy te znacząco wykraczają poza zakres regulacji unijnych w rozumieniu § 5 ust. 2 pkt 1 wskazanego rozporządzenia, konieczna będzie ich notyfikacja i dalsze wydłużenie procesu legislacyjnego w sytuacji toczącego się przeciwko Polsce postępowania naruszeniowego z uwagi na nieterminowe wdrożenie PKE.

Izby podkreślają, że projektowane zmiany mogą także prowadzić do niekorzystnych skutków społecznych i gospodarczych, wśród których wymienić należy m.in.:

- 1) **Ograniczenie różnorodności mediów i dostępu do treści przez abonentów.** Nałożone na przedsiębiorców w projektowanym art. 44d uRTV obowiązki są niezgodne z obecnymi umowami licencyjnymi. Symetryczne obowiązki nadawców z art. 44c uRTV nie znajdują natomiast zastosowania do nadawców zagranicznych, co może skutkować brakiem dalszej dostępności niektórych programów. Projektowane zmiany różnicują warunki konkurencyjne dla polskich przedsiębiorców i uprzywilejowują podmioty zagraniczne, w tym nadawców i

⁴ „(...) uprawnione jest wyróżnienie dwóch zasad pochodnych od ogólnej zasady państwa [prawnego]: zasady zaufania (lojalności) – związana jest z nią zasada pewności prawa. Wyprowadza się z nich zasady drugiego stopnia: ochrony praw słusznie nabytych; interesów w toku oraz zapewnienia bezpieczeństwa prawnego, a także zakazu retroakcji i nakazu odpowiedniej vacatio legis” (M. Zubik, W. Sokolewicz [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom I, wyd. II, red. L. Garlicki, Warszawa 2016, art. 2.)

dostawców usług, którzy nie będą podlegać polskiej ustawie o radiofonii i telewizji. Ustawodawca ingeruje w komercyjne modele biznesowe, co doprowadzi do ograniczenia krajowej oferty programowej i osłabi konkurencję.

- 2) **Ograniczenie przychodów alternatywnych nadawców.** Polscy nadawcy działający poza strukturami dużych korporacji finansują swoje działania głównie w modelu reklamowym. Przejście na model a la carte drastycznie ograniczy to źródło przychodów, w związku ze znacznym spadkiem zasięgu tych programów. W przypadku programów o charakterze niszowym nie ma możliwości, by przychody te zostały skutecznie zastąpione przychodami z opłat a la carte.
- 3) **Ograniczenie możliwości świadczenia usługi TV.** Zamiana zasad must carry/must offer, konieczność oferowania dostępu do treści w określonym modelu oraz zapewnienia nierynkowych warunków dostępu do treści może eliminować mniejsze podmioty. Taka regulacja doprowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku oraz ograniczenia dostępu do treści.
- 4) **Całkowity brak uwzględnienia rzeczywistości technicznej sieci.** Część programów w sieciach stacjonarnych wciąż jest rozprowadzanych w technologii analogowej. Nie ma w tym przypadku możliwości zapewnienia realizacji usług w technologii a la carte, czy dodatkowych świadczeń opisanych w projekcie. Nawet jednak w sieciach cyfrowych ich realizacja będzie bardzo skomplikowana i kosztowna.
- 5) **Ograniczenie realizacji celów inwestycyjnych.** Proponowane zmiany z dużym prawdopodobieństwem przyczynią się do wzrostu cen dla użytkowników końcowych, obniżenia rentowności działalności biznesowej, a także ograniczenie inwestycji w rozwój usług cyfrowych.

Stoimy na stanowisku, że wprowadzanie rewolucyjnych zmian do uRTV na obecnym etapie prac nad pakietem ustaw telekomunikacyjnych (PKE i wPKE) stoi w sprzeczności z potrzebą pilnej implementacji EKŁE, który minął 21.12.2020 r. Wskazujemy przy tym na ryzyko spadku konkurencyjności nadawców działających na polskich koncesjach oraz obniżenia rentowności operatorów. Pakietyzacja pozwala na współistnienie wielu nadawców, w tym nadawców kanałów niszowych, dzięki szerokim zasięgom i wpływom z reklam. Regulacja w zaproponowanej formie doprowadzi do zubożenia oferty telewizyjnej, ograniczenia dostępności programów, a także wzrostu cen usług TV, ze szkodą dla naszych klientów.

Jednocześnie zastrzegamy, że bardziej szczegółowe stanowiska do proponowanych w projekcie zmian zostaną przekazane przez poszczególne izby i fundacje w najbliższym czasie.

W imieniu organizacji samorządowych branży mediów i telekomunikacji:

1. Jerzy Straszewski - Prezes Zarządu, Polska Izba Komunikacji Elektronicznej
2. Andrzej Dulka - Prezes Zarządu, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji
3. Stefan Kamiński - Prezes Zarządu, Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji
4. Teresa Wierzbowska - Prezes Zarządu, Związek Pracodawców Prywatnych Mediów Lewiatan
5. Karol Skupień - Prezes Zarządu, Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej
6. Paweł Wołoch - Prezes Zarządu, Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza
7. Włodzimierz Zieliński - Prezes Zarządu, Polska Fundacja Wspierania Rozwoju Komunikacji Elektronicznej PIKSEL
8. Tadeusz Marczewski - Prezes Zarządu, Fundacja Wspierania Nowych Technologii Telekomunikacyjnych "Protelko"